

Branko Najhold

JEDANAESTI ZEMUNSKI MEĐUNARODNI SALON KARIKATURE

Jedanaesto izdanje Zemuskog međunarodnog salona karikature nije, za razliku od prethodnih, imalo takmičarski već retrospektivni karakter. Na izložbi otvorenoj 6. juna u galeriji "Stara kapetanija" publici je predstavljeno 66 karikatura koje su u prethodnih deset godina dobile neku od nagrada. Glavni razlog za ovakvu, u svetu prilično neuobičajenu retrospektivu, bila je želja organizatora da sumira sve one uspehe koje je zemunski Salon postigao u prvoj deceniji rada. Ti uspeši su, uz reprodukcije izloženih karikatura, pobrojani u luksuznom katalogu, knjizi u punom koloru na 136 strana, štivu neprocenjive vrednosti ne samo za zemunsku manifestaciju već i za celokupnu istoriju srpske karikature (koja ni danas, uprkos tradiciji dužoj od vek i po, još nije napisana), ali i za istoriju svetske karikature, s obzirom da je zemunski Salon jedna od najznačajnijih priredbi te vrste na globalnom planu.

Na stranicama pomenutog kataloga dati su svi relevantni podaci iz desetogodišnjeg rada Salona u Zemunu, pa tako tu možemo videti da su članovi žirija bili gotovo svi najpoznatiji autoriteti iz oblasti crtanog humora iz zemlje, ali i sveta, da je zemunski Salon osim redovnog godišnjeg konkursa (čije je izložbe videlo preko 50.000 ljudi i koji je održan i za vreme NATO bombardovanja) organizovao još 35 izložbi u zemlji i 8 u inostranstvu, da je ostvario saradnju sa sličnim institucijama i pojedincima sa svih kontinenata, da je od prošle godine Salon organizator i međunarodne kolonije karikature...Tu nalazimo i podatke o dosadašnjoj bogatoj izdavačkoj delatnosti zemuskog Salona, posebno o prvom i za sada jedinom našem časopisu za istoriju i teoriju karikature "KART", koji je, na žalost, posle sedam godina i 39 izdatih brojeva – ugašen, ali i o muzeju karikature koji u Zemunu i postoji (zahvaljujući ljudima iz Salona) i ne postoji (zahvaljujući nebrizi i nezainteresovanosti lokalnih vlasti). Tu, najzad, nalazimo i onu tužnu istinu o svim drugim nebrigama o Zemunskom međunarodnom salonu karikature koji je u svetu doživeo najveće moguće afirmacije i priznanja, dok je u svom gradu i svojoj zemlji i dalje pastorče koje je preživelo samo zahvaljujući nekolicini entuzijasta.

Pre svih, to su osnivači Salona, Julijana Živković koja je preminula pre tri godine i Branko Najhold, koji je od 2003. godine nastavio da vodi zemunski Salon potpuno sam, uz

malu – uglavnom finansijsku pomoć par prijatelja. Ono što u ovoj zemlji nikome na pamet nikada palo nije – da taj trud makar i simbolično nagradi – ove godine je ispravljeno izuzetnim priznanjem – nagradom koju je Najholdu dodelilo Svetsko udruženje karikaturista (FECO). U dvadesetogodišnjoj istoriji ove organizacije ta nagrada, koja se smatra svojevrsnom "Nobelovom nagradom za karikaturu", dodeljena je tek treći put (prethodno su je dobili samo Francuz Žerar van den Bruk i Nezhil Denijal iz Turske), a u obrazloženju je navedeno da se Najholdu dodeljuje kao "priznanje za njegov rad na promovisanju umetnosti karikature i podsticanju međunarodnog prijateljstva među karikaturistima". Čak ni tako visoko priznanje nije bilo dovoljan razlog većeg interesa domaćih medija, pa je štute vesti o tome objavilo tek dvoje-troje novina, što je takođe potvrda tretmana Zemuskog međunarodnog salona karikature u domaćoj kulturnoj javnosti.

Nagradu je Najholdu na svečanom otvaranju ovogodišnjeg Salona uručio Peter Nieuwendijk, generalni sekretar FECO. Njemu je, kao prošlogodišnjem laureate, upriličena samostalna izložba koja je otvorena kao prateća manifestacija jedanaestog Salona. Druga prateća izložba, takođe postavljena u galeriji "Stara kapetanija", bila je mali In memoriam nedavno preminulom beogradskom (i zemunskom) karikaturisti Zdravku Todoroviću, dok je treća prateća izložba bila predstavljanje četiri mlada švajcarska umetnika u kafe-galeriji "Terca" na Gardošu.

Tako je Zemun prvih dana juna bio ponovo centar svetske karikature, a čitavu manifestaciju nazvanu "Dani karikature u Zemunu" upotpunila je i Druga kolonija karikaturista "Široka staza", održana na istoimenoj bivšoj dunavskoj plaži od 3. do 5. juna. Ove godine učesnici kolonije bili su Florijan Doru Krihana i Nikolaj Lenger iz Rumunije, Ivan Kutuzov i Ilian Savkov iz Bugarske, Daniel Boshart i Aleksandra Mia Monkevič iz Švajcarske, Peter Nieuwendijk iz Holandije, Darko Drljevič iz Crne Gore, kao i Dušan Gađanski iz Srbije, dok su specijalni gosti bili Diter Burkamp, poznati nemački teoretičar karikature i Predrag Koraksić – Corax. Sjajnu atmosferu na koloniji, čemu su svakako doprineli i entuzijasti iz kluba "Široka staza" koji su se ponovo pokazali kao izuzetni domaćini, pokvarilo je samo loše vreme, što je uticalo na mnogo manji odziv publike od očekivanog, ali je to bila viša sila protiv koje se ništa moglo nije. Ili je i sam Gospod Bog okrenuo leđa zemunskom Salonu, videći da su to već učinili svi oni od kojih se pomoć očekivala.